

ПРОФЕСОР ЉУБИСАВ ЋИРИЋ

Љубисав Ћирић, доктор филолошких наука и редовни професор универзитета, рођен је 17. априла. 1945. године у Горњем Стрижевцу, општина Бабушница. Рано је остао без оца (није га ни упамтио), што је умногоме определило његов животни пут.

По завршетку осмогодишње школе у Бабушници годину и по радио је као физички радник у грађевинском предузећу "Седми јули" у Београду. Као стипендиста термоелектране "Колубара" завршио је Електропривредну школу у Београду 1965. године као најбољи ђак генерације. Понуђено продужење стипендије за студије електротехнике није прихватио, већ уписује Групу за српскохрватски језик са југословенском књижевношћу на Вишој педагошкој школи у Београду, коју завршава 1967. године.

Дипломирао на Филолошком факултету у Београду 1969. године на Групи за српскохрватски језик и југословенску књижевност, а магистрирао на истом факултету 1981. године на теми *Говор Лужнице*, под менторством проф. Асима Пече. Докторирао на истом факултету 1995. године на теми *Говор Понишавља* под менторством проф. Радоја Симића.

Од 1970. до 1972. професор прешевске гимназије, потом предавач и професор више школе (Педагошка академија за образовање учитеља / Виша школа за образовање васпитача у Неготину).

Од 1984. до 1986. лектор за српскохрватски језик на Универзитету у Софији.

Од 1992. године асистент на предмету *Историја српскога језика* на Филолошком факултету у Приштини; а на истом факултету 1995. године изабран је за доцента за предмет *Историја српскога језика*. Универзитетску каријеру наставља на Филозофском факултету у Нишу, где је 1999. године изабран за доцента за предмете *Старословенски језик* и *Историја српскога језика*; 2001. године за ванредног професора за предмете *Историја српскога језика* и *Историја српскога језика са дијалектологијом*, а 2007. године за редовног професора за предмете *Историја српскога језика* и *Историја српскога језика са дијалектологијом*. Са тог места отишао је у пензију 2012. године.

Професор Љубисав Ћирић учествовао на три научноистраживачка пројекта, чији је носилац Институт за српски језик, а руководилац проф. др Слободан Реметић: *Лексиколошка истраживања југоисточне Србије*, *Истраживање словенских говора на Косову и Метохији*, *Дијалектолошка истраживања српског језичког простора* (овај последњи је у току). Био је члан двеју Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације на Филолошком факултету у Београду и на Филозофском факултету у Нишу, као и ментор за израду магистарске тезе

Тађе Милосављевић *Говор Присјана (Горњег и Доњег)*, која је објављена у LVI књизи Српског дијалектолошког зборника.

Покретач је и уредник двеју публикација: *Дијалектолошка истраживања* (издавач Филозофски факултет у Нишу); *Белопаланачки зборник* (издавач Народна библиотека у Белој Паланци).

Учествовао је са рефератима на више међународних и националних научних скупова: *Говори призренско-тимочке области и суседних дијалеката* (Нишка Бања 1992); *О српским народним говорима* (Манасија 1996); *XIV конгрес слависта* (Будва 1997); *Љубомир Стојановић – живот и дело* (Ужице 2002); *Живот и дело академика Павла Ивића* (Београд – Нови Сад – Суботица 2001); *Јелена Димитријевић – живот и дело* (Ниш 2004); *Тело и одело у култури Срба и Бугара* (Ниш 2009); *Име у култури Срба и Бугара* (Ниш 2011); *Путеви и домети дијалекатске лексикографије* (Ниш 2013).

Др Љубисав Ћирић био је ангажован у више асоцијација и стручних тела у високошколским установама: шеф Катедре за српски језик на Филолошком факултету у Приштини у два мандата; члан Сената Универзитета у Нишу; члан Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Нишу; члан Савета, Наставно-научног већа и Изборног већа Филозофског факултета у Нишу.

Др Љубисав Ћирић је педагошки радник, који се поред наставног рада на вишим школама и факултетима, успешно бавио и научним радом, углавном изучавањем народних говора, о чему је оставио неколико дијалектолошких и оноματοлошких монографија. Његови радови заснивају се на теренским записима са подручја јужне и југоисточне Србије (Изморник, Лужница, Понишавље), а одликују се прецизношћу записа и добром систематизацијом, док се у краћим радовима показује и покушај разјашњења дијалекатских феномена са становишта историје и структуре источносрбијанских народних говора. Припада маленом кругу значајних посленика који сав свој труд и време посвећују проучавању духовне баштине једног периферног подручја српског народа и језика у времену када је то подручје захваћено одсељавањем и замирањем, тако да су његове монографије важни језички споменици нашег времена, или тачније – времена које у језику чува слику некада богатог сеоског живота планинских предела источне Србије.

Као професор инцирао је израду више семинарских и дипломских радова у којима се, такође, истражују особине локалних говора и ономастикона.

Они који су сарађивали са професором Љубисавом Ћирићем памте га по колегијалном односу и према старијима и према млађима, по спремности да изађе у сусрет и да корисним саветима упути у педагошки и научни рад.

БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА ПРОФ. ДР ЉУБИСАВА ЋИРИЋА

1983

Говор Лужнице, Српски дијалектолошки зборник, Београд, САНУ, књ. XXIX, 1983, 7–190 (магистарска теза).

Из ономастике тимочко-лужничког говора, Развитак, Зајечар, 1983.

1987

Досадашња истарживања пиротског говора, Пиротски зборник, Пирот, 1987, бр. 15, 13–21.

1989

Ономастика Изморника, Ономатолошки прилози, Београд, САНУ, књ. X, 1989, 365–496.

1993

Архаизми пиротског говора у дијахроној перспективи, Зборник Филолошког факултета у Приштини, Приштина, 1993, књ. III, 228–240.

1994

Семантичко-творбени модели секундарне патронимије белопаланачког краја, Говори призненско-тимочке области и суседних дијалеката (зборник реферата са научног скупа (Нишка Бања, 17 – 20 VI 1992), Ниш – Београд, Филозофски факултет у Нишу – Институт за српски језик САНУ – Центар за научна истраживања САНУ, 1994, 253–264.

1995/96

Претеритална времена у говорима источне Србије, Зборник Филолошког факултета у Приштини, Приштина, књ. V-VI, 1995/1996, 257–264.

1997

Дијалекатска микродиференцијација у Понишављу, О српским народним говорима (зборник са научног скупа у оквиру “Дана српског духовног преображења” Манасија 21–22 VIII 1996.), Деспотовац, 1997, 245–249.

Култура говора у срединама са “неправилним” говором, Зборник Више васпитачке школе у Неготину, Неготин, 1997, бр. 2.

Говор Понишавља у светлости историје језика, Српски језик, Београд – Никшић, 1997, књ. II/1–2, 235–244.

Ономастика Белопаланачког краја, Ономатолошки прилози, Београд, САНУ, књ. XIII, 1997, 37–338.

1998

Конвергенције и дивергенције у ономастиконима призренско-тимочке области, Зборник Филолошког факултета у Приштини, Приштина, 1998, књ. 7, 45–51.

Значајан прилог српској лексиколошкој науци (Приказ: Голуб М. Јашовић “Пастирска терминологија Пећког Подгора”), Зборник Филолошког факултета у Приштини, Приштина, 1998, књ. 7.

1999

Говори Понишавља, Српски дијалектолошки зборник, Београд, САНУ, књ. XLVI, 1999, 7–262 (докторска теза).

2002

Стојановићево и Миклошичево издање старих српских повеља и њихов значај за изучавање историје српскога језика, Љубомир Стојановић – живот и дело (зборник радова са научног скупа Ужице, април 18–19. 2002), Ужице, 2002, 159–174.

2003

О односу пиротског и царибродског говора, Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, Ниш, 2003, књ.7, 123–134.

Др Радосав Ј. Ђуровић: “Летнички говорни тип”, Филолошки факултет Приштина, Врање 2000 (приказ), Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, Ниш, 2003, књ.7, 259–263.

Неке најмаркантније особине говора Изморника, Српски језик, Београд, 2003, књ. VIII/ 1–2, 329–341.

2004

Две фонетске појаве у говору новобрдске Криве Реке на Косову, Живот и дело академика Павла Ивића (зборник радова са трећег међународног научног скупа Српска академија наука и уметности, Београд, Матица српска и Филозофски факултет, Нови Сад, Градска библиотека, Суботица, Институт за српски језик Српске академије наука и уметности, Београд, 17–19 септембар 2001.), Суботица – Нови Сад – Београд, 2004, 199–207.

Топоними инвентивног постања, Дијалектолошка истраживања, зборник радова, Филозофски факултет у Нишу, Ниш, 2004, књ. I, 45–65.

Топоними фитонимског порекла Понишавља и Поморавља – паралела, Прилози из фитолингвистике, зборник радова, Филозофски факултет у Нишу, Ниш, 2004, књ. IV, 13–30.

2005

О говорима и именима Понишавља и суседних области: стање и паралеле у историјској перспективи. – Издавачи: Филозофски факултет Ниш и “Просвета” Ниш, Ниш, 2005, 1–197.

Белопаланашки говор у свом окружењу, Белопаланачки зборник, зборник радова, Бела Паланка, 2005, бр. 1, 79–90.

2006

Модални облици у “Бул-Марикиној приказњи” Јелене Димитријевић, Јелена Димитријевић живот и дело (зборник реферата са научног скупа Ниш, 28 - 29. октобра 2004), Ниш, 2006, 191–202.

Недељко Богдановић и “Српски дијалектолошки зборник”, Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, Ниш, 2006, књ. 8, 467–471.

Топоними митолошко-паганске мотивације у белопаланачком крају, Белопаланачки зборник, зборник радова, Бела Паланка, 2006, бр. 2, 111–122.

2007

Топоними сточарске провенијенције у белопаланачком крају. Дијалектолошка истраживања, зборник радова, Филозофски факултет у Нишу, Ниш, 2007, књ. II, 145–154.

Топоними митолошко-религијске мотивације у белопаланачком крају. Етнокултуролошки зборник за проучавање културе источне Србије и суседних области, Сврљиг, 2007, књ. XI, 83–90.

Турци су отишли, али су турцизми остали (зборник радова са научног скупа “Други српско-турски рат 1877–1878. и ослобођење југоисточне Србије и Беле Паланке”, Бела Паланка, 22. децембра 2007. поводом 130-годишњице), Белопаланачки зборник, зборник радова, Бела Паланка, 2007, бр. 3, 200–213.

2008

Неке лексичке и граматичке појединости у пиротском варошком говору, Зборник Института за српски језик САНУ, посвећено др Драгу Ћупићу поводом 75-годишњице живота, Београд, 2008, књ. I, 621–628.

2009

Хипокоризација и пејоризација у фитонимији Лужнице, Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, Ниш, 2009, књ. 9, 509–514.

Именослови српских писаца (приређивачи: Ана Савић-Грујић и Недељко Богдановић; рецензија, издавач: Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета у Нишу – Одсек за српски језик), Ниш, 2009, 174–177.

2010

Неке лексичке и граматичке појединости у говору Лужнице, Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, Ниш, 2010, књ. 10, 455–463.

Језичке карактеристике топонима фитонимског порекла у Понишављу, Зборник радова Филозофског факултета у Приштини, посебно издање поводом 50-годишњице оснивања Филозофског факултета посвећено проф. др Милосаву Вукићевићу, Косовска Митровица, 2010, 593–601.

Ал се некад добро јело и здраво живело, зборник радова са научног скупа “Тело и одело у култури Срба и Бугара / Тяло и дрехи в културата на Сърби и Българи”, одржан маја 2009 у Нишу, Ниш, 2010, 191–197.

Лични надимци Косова и Метохије, Голуб Јашовић “Лични надимци са Косова и Метохије” (рецензија), Филозофски факултет Косовска Митровица – Друштво за неговање и проучавање српског језика Београд, 2010, 208–209.

(Са Маријом Павловић) *Именослов паланачког гробља*, Белопаланачки зборник, зборник радова, Бела Паланка, 2010, бр. 6, 155–168.

Милосав Петровић, *Завичај у огледалу времена* (рецензија), Бела Паланка, 2010.

2011.

Типови личних имена у Призренско-тимочкој области, зборник радова са научног скупа “Име у култури Срба и Бугара / Име в културата на Сърби и Българи” одржаног у Нишу 15. маја 2011. године, Ниш, 2011, 29–43.

Неке маркантне особине говора Горње Стрижевца у Лужници, Годишњак за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, Ниш, 2011, књ. 11, 65–72.

2012.

Голуб Јашовић “Тамнич на Тимоку - лексика и ономастика” (рецензија), Косовска Митровица – Београд – Крагујевац, 2012, 235–237.

2013.

Обим диференцијације и мера егземплификације у дијалекатским речницима, Зборник радова са научног скупа „Путеви и домети дијалекатске лексикографије“, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш, 2013, 369–376.

Синтаксичка конкурентност предлога у говору Лужнице, Годишњак за српски језик, Филозофски факултет, Ниш, 2013, књ. 13, 563–568.